

Előfizetési díj:

Vidékre, postán:
vagy
helyben, házhoz hordva:
Negyedévre . . . 1 frt. 50 kr.
Félévre . . . 3 " — "
Egész évre . . . 5 " — "
Megjelenik e lap hetenként
egyszer, Vasárnap.

Előfizetési pénzek el-
fogadtnak Gallia Fülöp
könyvkereskedésében Kec-
skeméten.

KECSKEMÉTI LAPOK.

Ismeretterjesztő hetilap.

Hirdetési díjak:

5 hasábos petit sor, egyszeri
hirdetésnél 5 kr.; — többszöri
vagy terjedelmes hirdetések-
nél árleengedés adatik.

A nyilttérben való közle-
mény 3 hasábos soráért 10 kr.
számíttatik.

Hirdetések elfogadtnak Gal-
lia Fülöp könyvkereskedésében
Kecskeméten. — Hirdetések ezen-
kívül fölvetnek még M. Zeisel
hirdetési irodájában. (Post. Király-
útcza 60. sz.)

Emlékezzünk régiekről.

Tinódi Sebestyén.

(Folytatás és vége.)

Szlemenics Pál az országos híri tanár és jogtudós, Kecskemét szülötte, s a helybeli kegyesrendi gymnasium növendéke volt. Ifjú korában a váci egyház megyénél, s az egyházi pályát csakhamar elhagyván, a posonyi jogakademiánál mint tanár levén alkalmazva, kitűnő tanári képességénél és széles jogtudományánál fogva magának országos nevet vivott ki, s azt a jogtanári és irodalmi téren egyenlő hűséggel és szakavatottsággal tanúsított munkásságával, késő vénségig, köztisztelet kíséretében fentartotta.

Nagy alaposságú s a történelmi közjog kifejtését különösen figyelemmel kíséző magyar magánjogát és magyar büntető jogát elébb latin nyelven adta ki, s azután bővítve és folytonos tapasztalati tanulmányaival gazdagítva, jogi irodalmunknak akkoriban szembetűnő gyarapodására, magyar nyelven bocsájtotta közhasználatra.

Magyar büntetőjoga máig keresett mű, s annak értékét és alaposságát újabb újabb kiadásai fényesen igazolják. Azontúl, mint a magyar tudóstársaságnak egyik legtevékenyebb tagja, különböző korszakok és országgyűlések jogtörténelmén hűségesen és ügyszeretettel dolgozott, s ezen szakmában az Évkönyvekben és Tudománytárban közzé tett alapos művei arról tanúskodnak, hogy a derék férfiú lelkiismeretes kutatásai- és észleleteivel a magyar jogtörténelmi téren, a méltán nagynevű Bartal György és gr. Cziráky Mózzessel egyetemben nemcsak hasznos úttörő volt, de szorosan tudományos és alapos dolgozatai ezen a téren örökbecsűek maradnak.

Katona József, a hirneves Bánk-Bán szerzője köztünk s az országban sokkal ismeretesebb, hogysen e szűk keretben hosszabb életrajzi s műveire vonatkozó szép-tani tanulmányok itt ezúttal helyén lennének. A koszorús költő szintén városunk szülötte, s a kegyesrendi gymnasium növendéke volt. Jogi tanulmányai végett a fővárosba Pestre kerülvén, itt ismerkedett meg a jogász pálya közben az akkoriban a fővárosban egyidőre ismét lendületet nyert magyar színművészettel, itt ismerkedett meg tüzetesen, mint szenvedélyes műkedvelő a színházi repertoiron akkor uralgott színművekkel, és szerencséjére — hátrahagyott jegyzetei és művei után mondhatjuk — megismerkedett német fordítmányban Shakspernek, a legnagyobb világköltőnek örökbecsű drámai termékeivel.

Itt és ezúttal nyert kedvet a színiköltészetre. Egymásután és sebesen adta színházi rendelkezésre „Lucza széke“ című vigjátékát, „Hédervári Cecilia“, „Ziska a táboriták vezére“, „Jeruzsálem pusztulása“ és „Monostori Veronka“ című eredeti színjátékait. Mindezen színművek a pesti nemzeti színház kéziratárában hiven feltaláltnak. Sőt az ottani leginkább német utáni fordítmányok és travesztálások közt nem egy színmű, miként czimlapja és névalírása mutatja — koszorús költőnk által lett fordítva, s az akkori divat szerint, az idegen termék magyarosan átalakítva.

Legjelesebb s kétségtelenül még máig, a magyar színirodalomnak is még mindig legjelesebb színművét, Bánk-Bánt, szinte Pesten, a fővárosbani tartózkodása alatt készítgeté, ott végezte be, ott simitgatta hosszabb időn keresztül, s Kecskemét anyagi segélyezése mellett a mesterművet szülővárosának ajánlva, színirodalmunknak csak később felismert és érzett szerencséjére, ott is nyomatta ki.

Utána csakhamar megválasztatván Kecskemét ügyészévé, a színiköltészetre született, s ritka költői tehetséggel megáldott férfiú, silány anyagi körülményei mellett, a megtisztelést elfogadta, és szülővárosába költözött.

Itt tapasztalván, hogy nagyreménnyel készített, s elismerésre jogosultan számítható mesterműve, a valódi színművészet iránt még kellő fogékonysággal akkoriban nem birt magyar közönségnél méltánylással nem találkozott: e miatti kedvetlenségében mindinkább, csakis hivatalos hatáskörébe mélyedett, s a Tudományos Gyűjtemény hasábjain szórványosan megjelent színművészeti s történelmi egypár értekezései, s a holta után Kecskemét ős történetére vonatkozó munkája tanúságot tesznek arról, hogy a gazdag szellemi tehetségű, de lehangolt, s mással elfoglalt szerző az irodalmi, s különösen a színirodalmi téren, kedvezőbb körülmények közt, mennyit használhatott, s eredeti alkotó tehetségénél fogva, mennyire valóban magyar Shaksperre válhatott volna!

Hogy a koszorús költőnek kinyomatott Bánk-Bánjából az első két évtizeden át alig kelt el egypár száz példány, hogy a most mindenki által legjelesbnek elismert színmű a harminczhatos években a budai színpadon egypárszor adatván, kelleleg a közönséget még akkor sem villanyozta fel, kellő elismerésre még akkor se talált; hogy a negyvenes években, már a pesti országos színpadon, legjobb műszíneink által többszörösen adatván, egyszerre mint va-

lami varázsütésre, Bánk-Bán, színpadon és újabb kiadásban az irodalomban, egyszerre a nemzet közkinésévé, kedvenczévé vált; hogy ismét a lehangoló absolut évek alatt, miként lett mind a színpadon, mind az irodalomban egymásutáni három kiadásban országszerte ismeretessé és elterjedetté; hogy kegyeletes emlékezete, szülővárosunk kebelében, bárha szerény emlék által, de miként lett egyesek és közönség buzgalma útján megörökítve: mindaz már másutt, és más alkalommal elmondatván, és ismeretes levén, azokat e helyütt ismételni felesleges volna. De szabadjon a koszorús költőnek, kétségtelenül Kecskemét legnagyobb fiának kegyeletteljes emlékezete érdekében, s a színművészet és irodalmunk érdekében is, azon ohajtást és nézetet tolmácsolni: vajha szerzőnek — miként Gyulai Pál legjelesb íróink egyike a „Budapesti Szemle“ hasábjain tárgyavatottan és ügyszeretettel Bánk-Bánra vonatkozólag cselekedte — az országos színház legtehetségebb tagjai közül akadna valaki, a ki az ottani kéziratárban található, s ha nem is egészben, de egyes mesteri jelenetekben és jellemfestésekben shaksperei talentumot tanúsító eredeti egyéb színműveit gondos tanulmány tárgyává tenné, s Gyulai Pál elismerésreméltó példájára, azokat tüzetes és alapos tanulmányezikkekben irodalmilag mielőbb megismertetné! Vajha itt Kecskeméten is akadna az értelmiségből jogtudós, a ki Katona Józsefnek a jeles ügyvédnek és még jelesb ügyésznek a levéltárban létező, s nagy részben mintául szolgálható irataival közelebbről megismerkedvén, őt mint körmönfont jogtudóst, s még jelesebb criminalistát is tanulmányezikkekben érdekes alapossággal feltűntetné és megismertetné!

Pap György, az igénytelen helybeli kereskedő, de egyik legjelesebb hellenista, a hellen nyelv alapos megtanulásához szükséges, akkor hézagot pótlott, s máig használható tankönyvet adott, s művei a szakférfiak által nagy elismeréssel üdvözöltettek.

Tomori Szabó Sándor és Tatai Endre, a kebelbeli ref. főiskolának méltán nagynevű tanárai és később csatlakozva hozzájuk: Sipos Imre és Belák József tanárok, nemes hivatásuk kíséretében nem eléglvén meg azon rendkívüli fáradságot, a melyet mint úttörők, az intézeti jelentéktelen tanári létszám mellett az ifjak oktatására, az új iskolaországos hitelének előteremtése s megállapítására valódi önfeláldozással tenniök kellett, néhány iskolai tankönyv közrebocsájtásával a szakirodalmat is gazdagították; s a kecskeméti név és annak becsülése iránt a

közfigyelmet ez irányban is üdvös működéssel felköltötték, s folyton fentartották.

Matolesi László és Polgár Mihály, a ref. egyházközség nagynevű lelkészeitől az egyházi irodalom gyarapítására imák és egyházi beszédek lettek közrebo- csátva, s azok irodalmi belbecs mellett, szerzőiknek valódi hivatása és fenkölt gondolkozása s nemes érzéseikről fényes bizonyosságot tesznek.

Szokolai Hártó János, a kecskeméti rögtönző poétája, Kecskemét történetét hold-mezei Berey-féle versekben énekelte meg és nyomatta ki. A költői mű, mint verses munka, eléggé vizenyős, de a versekhez Tomori Szabó Sándor tanár által adott jegyzetek mindvégig érdekessé teszik a munkát, és azok a történetíró által elismeréssel használhatók.

A forradalom és utónyomainak közbenjöttével egyelőre a vidéki irodalmi mozgalomban is némi szünetelés állott be, de a hazaszeretettől ellenállhatlanul sugalt csöndes működésnek üdvös eredményei, csakhamar itt is mutatkoztak.

A helybeli ref. főiskola mellett átmene- tileg mint tanárok többen telepedtek le, a kik már az irodalmi téren többé-kevésbé szép névvel birtanak, így Jánosi Ferencz, Szilágyi Sándor, az ünnepe- lte Szász Károly, a Pesten korán elhalt Peti József tanár, a műfordításairól ismert Ács Károly: azonban csakhamar más- hová költözvén, irodalmi működéseiket in- kább már másutt érvényesítették. Ez indok- ból azoknak itt egyszerű fölemlítése is ele- gendő.

Itt telepedtek le, itt működtek és hal- tak el, Homokai Pál, Kecskemét szü- lötte, s a forradalom előtt Losonez nagy- nevű tanára, Obernyik Károly és Bulesú Károly, az ismeretes költő.

Homokai Pál, régibb s nagybecsű költészettanát, bővítve és javítva újabban közhasználatra boesájtotta. E jeles mű ér- tékének ismertetéséül csak annyit kívánok jelteni, hogy Vörösmarty, a nemzet legnagyobb költője nyíltan nem egyszer, s mindannyiszor kegyelettel bevallotta, hogy ő, mint költő, saját természeti hajlama és tehetsége után, hogy magyar költővé vált, hogy a rithmikában és verselésben oly könnyűséget, hangzatosságot és csint- sajátságot el, azt leginkább Homokay alapos költészettana olvasása s tanulmányának köszönheti.

Obernyik Károly a forradalom után, mint tanár a kebelbeli ref. tanoda mellett nálunk telepedvén le, mint már a korábbi évekből tehetséges író és költő nemcsak nevével fogva csakhamar ismertté, de személységénél s nemes jelleménél fogva is köztisztelet és szeretet tárgyává vált.

Irodalmi működése legnagyobb részben korábbi, s azok fölemlítése és jellemzése másuvá tartozik. Itt csak nagybecsű beszé- lyeit öregbítette, s kívánta volna szépiro- dalmunk való nyereségére egy keretben köz- rebocsájtani. Itt „Brankovics György“ egyik legjobb történelmi s Chelonisz hel- lentörténelmi tárgyú drámáját dolgozta és fejezte be.

Czikkiró kegyelettel emlékezik a sze- rény, a kedélyesen komoly, nemes érzésű és jellemű férfiúra, s örömmel emlékezik azon irodalmi beszélgetésre, mely a nemzet méltó fájdalma, oly korán, oly véletlenül elhunyt költőnek „Brankovics“ színművére tápanyagot és elhatározó kedvet nyújtott.

Vajha még életben levő, s méltán nagy írói névvel bíró pesti barátai megemlékez- nének az elhunytól, s legalább is, ha be- ceses művei kiadásával nem, de tanulmányra és fölelevenítésre oly igen méltó műveinek tüzetes ismertetése s jellemzésével emléke- zetét felfrissítenék!

Bulesú Károly, mint lyrai és tan- költő eléggé ismeretes. Az akkori lapok és sokszor igen nagybecsű költeményeket szí- vesen hoztak tőle. Bár költeményeiben többé- kevésbé bizonyos duzzadtság ömlik el, bár többször és inkább, mint lehetne a dagá- lyosság műveiben, megrögzött, olykor el- válhatlan természeteként mutatkozik; de gondolkozása, érzése mindig fenkölték, eszméi ideálisan magasak, s gondolatme- netben és eszmékben sokszor oly eredeti, oly sajátosságos költői teremtő erővel talál- kozunk nála, hogy akaratlanul is a német irodalmi Lenau és Freilgrat nagynevű költők rokonérzésű hivatott társára ismer- rünk benne.

Fennmaradt tankölteménye egyike legsi- kerültebb elmeszüleményeinek, s hosszas ideig maradandó becszel bírand. Holta után — miként értesültem — kéziratban egypár drámakísérlete is találtatott.

Vajha barátai és tanártársai közül valaki minden műveit, s ezeket is alaposan ismer- tetné, és az elhunyt méltó emlékezetét, mint költőét, felfrissítené!

Leginkább ezen korszakban tartózkodott s közszeretet és elismerés kíséretében mű- ködött mint költő nálunk, földünk Loso- nez László is.

Költeményeit az akkori lapok egymás- után s vetekedve hozták. Később két kö- tetben, s nagy részvét mellett lettek a szerző által közreboesájtva.

Tagadhatlan, hogy költőnk észjárása, érzése, észmenete majdmindig ugyanazon körben, és pedig keskeny körben mozog, s ezáltal a bor, a barátság, a nem mély szerelem, a virágos hazafiság folytonos és ismétlődő megénekelésével költészete egészben némileg monotonná válik, de az kétség- telen, hogy verselése, folyékony rithmicája példányszerű, frivol tárgyat és érzést soha sem dicsőít, Kecskemét a szülő város, a magyar haza, a hazafiúi tárgyak és tettek említésénél, az olykor rajta erőtvett egy- hangúság és szűk látókörűség daczára eszméi és érzése többnyire fenkölték és emelke- dettek, s nem egyszer valódi költői ihlet- ségbe térnek át.

Egyszóval Losonez irodalmi műkö- dése teljes elismerésreméltó, s kiválóbb költeményeire, a mostani rimetlenrimes költői világban, szívesen és élvezettel emléke- zünk vissza.

Lehetetlen, hogy a ref. főiskolának két te- hetséges, s fájdalom, a közügy vesztesé- gére nagyon is korán elhunyt két tagjáról, valóhivatást tanúsított egypár irodalmi mű- veik után Tóth József hittanáról és

Szabó Vincze jogtanáról, mint írókról egypár sorral ne emlékezzem.

Tóth József az országos érdekeltsé- get keltett sárospataki füzetekben, a kecskeméti prot. füzetekben csak egynehány bölcsészeti és nevelési érteke- zéssel lépett föl, Szabó Vincze „Mit nyertünk a kiegyezéssel?“ című alapos mély észt, és éles ítélő tehetséget tanúsi- ott közjogi dolgozatán kívül e lapok ha- sábjain csak egy pár nemzetgazdasági és tanügyi munkával ismertette meg magát: de a derék két ifjú férfiúnak ezen művei is fájdalmasan éreztetik velünk, fényesen tanúsítják azt, hogy a tanári pálya s az irodalmi tér mi szakavatott munkását és hí mívelőjét vesztette el mind a kettőben.

Ime rövid vázlatban azon férfiak név- sora és emlékezete, a kik a múltban, ön- fentartási teendőiken túl, a közérdekben irodalmilag is foglalkoztak, és szellemi mű- veikkel, szerény foglalkozásaikkal, köz- ügynek s a kecskeméti névnek egyenlően dísz és hasznos eszközök.

Szabadjon még, mintegy ráadásul, rö- vid vonásokban azokat érintenem, a kik köztünk a közérdekben jolenleg is irodal- milag működni, s többé-kevésbé irodalmi műveikkel is hatni és működni, elismerésre- méltólag buzgólkodnak.

Azok közé tartozik dr. Márki József, Kecskemét szülötte, s a helybeli kegyes- rendi gymnasium növendéke, ismeretes egye- temi könyvtárnok, dr. Zimmerman Ja- kab elemi iskolai igazgató és dr. Dékány Ráfael reáltanár. Nevezettek évek óta egyszerűen a nevelés és iskolák terén foglalkozván, a tanirodalmat időközönként nem egy hűzágótló s elismerésreméltó tan- könyvvel gyarapították s az eredménytel- jes előzmény után hisszük, hogy a tan- ügynek ép most legközelebb örvendetes len- dületet nyert ezen irodalmi szakában, tevé- kenységüket még inkább fokozni fogják.

Ezek közt kell fölemlítenem a paedago- giai dolgozataival nagy avatottságot tanúsi- tott, de közsajnálatra irodalmi téren keve- set dolgozó Jancsó Ádám tanárt, s a néhány jeles műfordítást adott Horváth György hazánkfiát.

Azon férfiak közt bizonyosan jelentékeny helyet foglal el Horváth Cyrill, szinte Kecskemét szülötte, s a kegyesrendi tanoda növendéke, az országosan ismert egyetemi tanár, bölcsész és költő.

Alig van az országban tantérfiú, a ki több mint negyven éven általi tanári mű- ködéseiből több tanítványt, s azok közt annyi jeles férfiakat nevelt volna a közha- zának Ő a negyvenes évek körül, Tirus, Kuthen és Jolánta című classicus be- csű, s a m. academia által megkoszorúzott színművei által mint költő, s nagyszámú bölcsészeti értekezéseivel, mint mélyelmű böl- csész lett ismeretessé és becsültté. És hozzá tehetjük: ritkán akad férfiú, a ki hivatása folytán szülővárosától folyton távol ejtet- vén, a távolban is annak anyagi és szel- temi fejlődése iránt, melegebb érdekeltsé- get és hűebb támogatást fogna tanúsítani.

Gáspár Lajos ismert ügyvéd a kö- rünkbeli, Madarassy László kir. ügyész és Tóth Lajos, helybeli születésű pesti

ügyvéd, a jogi irodalom terén pár évvel ezelőtt léptek fel néhány becses jogi munkával, s azóta Madarassy tehetséges tárunk a m. academiánál egy jogi kérdés alapos megfajtása s a napokban közzeendő újabb munkájával a Sztrókay-féle 100 db. arany pályadíjat elnyervén, az érdekeltséget és figyelmet jogirodalmi munkássága iránt csak fokozta, Tóth Lajos földink ismét már két kiadást is nyert „Közszégi kalauz“ urbéri s egyéb jogi, nagyon használható dolgozataival közfigyelmet kellett, és ezen előzmények után teljesen hiszünk, hogy tervbe és munkába vett újabb rendszeres szakdolgozataik ezen jogosult várakozást mielőbb s mindinkább szélesebb mérvben teljesebbé hozandják.

Kell, hogy még általam és elismeréssel fölemlítették, irodalmunknak két hí s a legtevékenyebbek közé tartozó munkása: Hornyik János, Kecskemét ünnepeit történetírója és Fördös Lajos.

Hornyik János már eddig négy kötetre menő történelmi művében, közel harmincz éves buvárlatai és tanulmányainak nagybecsű eredményét rakván le, már az első két kötetrel nemcsak a m. academiái Marczibányi-díjt elnyerte, nemcsak elismert munkássága díjával academiái taggá lett, de a szaktudósok által, az egész magyar haza monografusának műve, mint követendő példánykép van és lesz mindenha felmutatva.

A jeles művet eleddig is több mint ezerre menő s nagyrészen ez ideig fölfedezetlen adatai, a benne mindenütt nyilatkozó pragmaticus történetírói modor, az erőteljes szép nyelv, s az elfogalatlan tárgyilagosság, maradandó becsűvé avatják.

Vajha történetírónk nehéz hivatalos állása mellett, előrehaladott életkorában, megérdemelt üres idővel, mind saját érdekében, még inkább közérdekben kellőleg rendelkezhetnék, s Kecskemét beltartalmilag még gazdagabb, még érdekesebb s két kötetre még bizonyosan terjedő újabb két százados történetét is, mielőbb megírhatná és befejezhetné.

Fördös Lajos, a helybeli ref. espereslelkész, az egyházirodalmi téren, közel két évtized óta, országosan ismeretes. Ő a felmerült prot. egyházi írók közt egyike a leghivatottabbaknak. Az a szakavatottág, az a gyakorlati és természetesen szép előadás, mely műveiben kevés kivétellel, mindenütt előmlik, az a tárgy- és ügyhűség, az a szívós munkásság, melyet az egyházirodalmi téren tanúsít, lehetetlen, hogy szakismerőt és dilettanst le ne kössön, s irányában és művelete irányában elismerésre ne juttasson. Különösen közkedvességet nyert imakönyve, imái és egyházi beszédei, ez utóbbiak természetesen olykor a hitfelekezeti jelleg mellőzésével legnagyobb részben maradandó becsűek. Nem kisebb érdeme: hogy üggyársait éveken át hasonlított egyházi munkásságra eredményre reábirni, s azoknak és elhunyt üggyársainak, legtöbbször különben veszendőbe menő becses dolgozataikat, többnemű egyházirodalmi vállalataiban megismertetni, közzétenni, s így nagyfontosságú egyházi irodalmunkat folyton gyarapítani tevékenykedett.

És ezzel igénytelen de jóakarató ismeretésemet befejeztem. Szabadjon azonban végül azon őszinte ohajtással bezárnom: vajha Kecskemét értelmisége, a mely minden időkben, már régebben is jelentékeny volt, s ma is, tisztviselők, honorátiórok, tanárok és egyéb foglalkozással bírókban szép számmal rendelkezik, de a hazában majd minden vidéken elharapódzott politicalai pártkór szerint, kenyérkereseti foglalkozásán túl, itt is jobbadán pártpolitikával foglalkozik: vajha a pártpolitikát tisztán országos politicalai alkalmakra hagyva fel, kiki köztünk tehetségét, szakhivatását inkább a társadalmi, az intézeti, a szakirodalmi téren, képességéhez és hajlamához képest obicetiv irányú felolvasásokkal és lehetőleg szakdolgozatokkal érvényesítené!

Egy szebb és jobb, de csakis egyetértéssel érhető szebb és jobb jövő reményében: Isten velünk.

Kecskeméten, okt. 20-án, 1872.

Horváth Döme.

Kecskemét szab. kir. város köztörvényhatóságának 1872. évi Október 23-án tartott rendkívüli közgyűlésén jelen voltak:

Dáni Ferencz főispán úr elnökle alatt, Hornyik János fő-, Szalkay, Fördös aljegyzők, képviselők nagyszámmal.

Pontban 9 órakor elnöklő főispán úr a közgyűlést megnyitván, a város pesti házainak eladása iránt a mult alkalommal tett indítványa támogatására Lestár P. képviselő úr szólalt fel, egyéb itthoni szükségleteink felemlítése mellett, különösen számokkal bizonyítá: mily káros és minden calculust nélkülöző a közönség azon eljárása, hogy kölcsön-pénzen Pesten épített házat, holott ha a telek eladatnék, s annak ára takarékpénztárban helyeztetnék el, 28—30 év múlva 600,000 frtra növekednék, s ki állhat érte jót, hogy a most befektetendő 500,000 frt. a házba ez idő lejártával fog-e majd többet érni, s ha igen, a különbség számbavehető léssen-e? ezenkívül oly módon építkezni, miként most szándékoltatik, — aggodalommal tölti el indítványozót az is, hogy a kellő garancia az építő vállalkozóknál hiányzik, s ha itthon számba veszi azon kötelezettségeket, miknek lerovását a kormány irányában a város elvállalta reáliskola, gazdasági iskola, törvényszéki épület, továbbá szegények-háza, dologház, kórház, városháza, kazsárnya stb. felépítése, lehetetlen azon megállapodásra nem jutnia, hogy idehaza azon összeget, miibe a pesti ház kerül, sokkal előnyösebben helyezhetnék el, miért is mindezeket összevéve, ajánlja indítványa elfogadását. — Utánna

Schweiger József szól az indítvány mellett, azon hasonlatosságot említvén fel, mikor egy 20 holdas birtokos kölcsönpénzen 50 hold birtok megvételével birkózik, s egyszer azon veszi magát észre, hogy az 50 hold is, a 20 hold is másé lett.

Fehér tanár nem tagadhatja meg magát s minthogy ő nagy ember, nagyokról I. Napoleon francia császár és Nagy Péter orosz czárról beszélt.

Parrag Gedeon a baloldal financiérje kézzel foghatólag bizonyítja, hogy a háztelek értéke és az építkezésre fordítandó összeg, együtt 500,000 frtra véve, 28—30 év alatt kamat kamatjaival 2 millió frtra (!) szaporodik. A nagy számot sokan örömmel fogadták, de mi azt hisszük, ez okoskodást szóló maga neveté leginkább.

Horvát Péter és Hornyik főjegyző az indítvány ellen, Szűcs tanácsnok az indítvány mellett emel szót.

Muraközy József ügyvéd és bizottsági tag bizonyoságot tett arról, hogy a törvényszéki ülnökséget ma sem feledheté el, Lestárnak az alkotmányosságból igen szép leckét tartott, mondván, hogy nem átalotta felvenni azon bizottságban, mely a pesti ház felépítésére volt kiküldve, ha ő komolyan azon nézetben volt, hogy a ház eladassék. Schweiger hasonlatosságára azt jegyzi meg, hogy nem kell feledni azt, hogy most a városnak nem 20—30% szedő uzsorással van dolga, s személyeskedő beszédét azzal végzé, hogy indítványt nem pártolhatja.

Fóriánnak nem kell sem egyik, sem másik indítvány, ő valamely vállalkozónak kívánná kiadni, ki bizonyos számú éveken át a haszonélvezetért

felépitené, beszéde úgy látszik hatott, mert mindenfelől helyeslések valának hallhatók.

Bagi polgármester az indítvány ellen.

Nagy Pál bizottsági tag az indítvány mellőzésével csatlakozik Fórián Károlyhoz, utánna szólta meg Hajagos főkapitány, Kovács József és Horváth Döme, meg annyian az indítvány ellen, többen szólásra feljegyezve nem lévén, miután Lestár indítványát még egyszer indokolta, czáfolván az ellene felhozott érveket, elnök főispán úr a kérdést szavazásra bocsátván, miután tiz tag névszerinti szavazást kívánt, Lestár indítványa 103 szóval, 26 ellenében elvetetett, és így a pesti ház felépítése újlag elhatározatott, a délután folytatott gyűlésben pedig azon indítvány jutott többségre, hogy először kísértessék meg az építkezés törlesztés, vagyis bizonyos évekig használatért és ha ily vállalkozó nem találkoznék, fog az építkezés kölcsön útján is eszközöltetni, ily értelemben intézkedések megtételére egy bizottmány nevezetett ki, mely november végeig eljárásáról a közgyűlés elé jelentést tenni tartozik.

Tárgyaltattott a kapitányhivatalnak a pusztai rendőrség szervezetére vonatkozó javaslata, mely szerint a pusztai lovas rendőrség egy csendbiztos, 4 őrzető és 20 lovas rendőrből állna, kik egy-egy őrzető alatt, 5 rendőrből álló külön 4 csapatra osztva, és külön területtel ellátva, mindenik csapat saját területén lakni tartozik, a javaslat egész terjedelmében elfogadtattott.

A gazdasági tanácsnok jelenti, hogy a közgyűlés által utasított, hogy Gold kútmester által a piacon egy kutat csináltasson, azonban ő nem utasítás szerint járt el, mert a kutat Parragh G. tanár úr által már meg is csináltatta, kéri a költségeket utalványoztatni, és a közgyűlés figyelembe nem véve, hogy a gazdasági tanácsnok úr nem az utasítás értelmében járt el, figyelembe nem véve, hogy eljárását csak akkor jelenti be, midőn már a költségeket kell kifizetni, figyelembe nem véve, hogy Parragh úr képviselő, és így a törvény értelmében vállalkozó nem lehet, a költségeket hűségesen megszavazta, sőt Parragh úrnak szellemi munkájáért (?) 200 frt. tiszteletdíjt utalványozott, és kicsi hija, hogy az eljáró tanácsnokot ily eljárásért meg nem dicsérte. Valóban néhez nem nevetni ily eljárások fölött.

Színház.

Szombaton, Október 10-én, Offenbach 1 felvonásos operettje adatott, a „Dajka,“ — melyet egy szintén egy felvonásos vigjáték, — „Egy szó a miniszterhez,“ megelőzött. Az előadott darabokról nincs mit mondanunk, csupán az előadásra kívánunk telhát szorítokozni, mely ez uttal sem a túrsulat erejének sem a közönség kívánalmainak nem felelt meg. A vigjátékban két valamire való szerep van. A miniszteré és Oppenheimeré. Az elsőt Takács úr személyesítette, s mondhatjuk: hogy az általa elő állított kép sem Kauniczhoz sem Takácshoz nem illett. Egy élettelen gögös alakot csinált, kinél a nagy úri méltóságot hiában kerestük; egy beszélő-gépet, mely mondókáját csak mechanikus szabályok szerint darálva el, de hatást, se jót, se rosszat nem képes kelteni. Egyébiránt a milyen volt Kaunicz, — Oppenheimer még olyan se volt. Novák úr annyi figyelmet sem fordita szerepére, hogy magát maszkírozta volna. Egyébiránt az elvesztett két szerepért bőven kárpótolt Árpási k. a. Rózsit játszotta, és pedig egész szeretetreméltósággal, minden túlzás nélkül. Hanyi csizmatisztítót Völgyi Gyula személyesítette, ki helyét emberül tölté be. Ligeti úr igrékeztével, illetőleg e közben kifejtett nagy tüzével, játékan — melyen egyébként a szorgalom és tanulmány egészen meglátszik — inkább ront. Biróné asszonyt pedig kérve figyelmeztetjük: hogy szerepkörét, melyben ezúttal is mozgott, ne rontsa meg túlzásaival. Az előadás egyébként összevágó s eléggé kerekded volt. Hogy hatástalan maradt, oka az volt, mit fentebb előadtunk. Szerencsésebb volt az operette előadása. Ez kedettől végig jó humorban tartá a közönséget. A czimszerepet Árpási k. a. játszta, a neki adatott könnyűséggel. Játéka és éneke egyaránt dicséretet érdemel. Fel kell említenünk mellette Vincze urat, ki szép bariton hangjával és helyes játékaival fokozta az előadás sikerét. A közönség meglehetősen szában volt jelen.

Vasárnap, Október 20-án Vahot Imre „Huszár-csiny“ je hozatott színre, melyben Völgyi György és Árpási k. a. érdemlik ki a figyelmet, utóbbi azonban ma folytonosan túlságban járt. A többi szereplőkről, valamint az előadásról alig mondhatunk valamit. Közönség ma is nagy számmal volt.

Kedden, október 22-én Jókai Mór sok drámai szépséggel bíró „Könyves Kálmán“-ja került színre, melynek előadása közben ismételve arról győződünk meg, hogy ez túrsulat úgy, hogy szervezve van, a drámai színpadunkon jobb. A mai előadás ugyanis annyira sikerült, hogy kedvünk lenne azon indítványt al állni elő, melykép, ha drámaik így mennek, operették helyett szom-

baton is adjanak drámát. Kísérlejk meg. — A mi az egyes szereplőket illeti, sok jót lehet s általában csak jót lehet róluk mondani. A czimszerep Takács úr kezében volt. Helyes felfogás és művészi kivitel jellemzik játékát, Völgyiné, ki In-goli szerepét sok bensőséggel játszotta, s több helyütt a művészet magasát sikerült elérnie. Heté-nyit aligha láttuk szebben és jobban játszani, mint ez este, Almos szerepében. Kovácsné asszony azon-ban már nem bírta meg a királynő szerepét. Lo-vászi a nádor kicsiny szerepében emberül meg-állta helyét, s a többi szereplők is meg annyian dicséretet érdemelnek. Közönség a közép-számúnál is kisebb volt, hanem a kijött volt; ezen jól töl-tött estét és sikerült előadást nem egy hamar fe-ledi el.

Helybeli újdonságok.

— **Városunk ismét** egy köztisztviseltben állott polgárát, Herczegh Károlyt, 70 éves életkorában vesztett el. — Az elhunyt szelid mo-dora, jelleme és mérsékelt gondolkozása miatt, mi-ként életében köztisztviselt tárgya volt, úgy halálá-ban is osztatlan részvét kísérte.

— **A helybeli birói** államvizsgáló bizott-ság Horváth Döme elnökle alatt, a nagyszám-mal jelentkezett jogászok vizsgái felett f. hó 18-án és következő napjain folyton üléseket tartott. — A jelentkezettek közül néhány s köztük a terhes hi-vatalával is eléggé elfoglalt czeglédi állampénztár-nok Rajesics Károly kitűnő vizsgát tettek, s a többiek, az ifjabbak, a fényesen igazolt szorgalom-és képességen okulhattak volna.

— **A kecskeméti vidéki** gazdasági egyesület részéről f. hó 2-án ugyan Horváth Döme elnök-le alatt érdekes választmányi ülés tartatott. — Egyebek közt a tenyész-marhafaj vételével és el-árverésével megbízott küldöttségnek, s a kiállítási versenytárlat rendező bizottságnak jelentései lettek tárgyalva. — Közelebb tapasztaltatván, hogy a tenyész-marhák elárverésénél, bárha anyagi kár nélkül eszközölthetett, de a gazdaközönség részéről kellő tényleges részvét nem mutatkozott, egyelőre a tenyész-marhafaj költséges beszerzése abban hagyatni rendeltetett. A tárlatrendező bizott-ságnak azon általános jelentése ismét, hogy a ki-állítási költségek, Nagy-Kőrös városának és az ottani derék nőegyletnek, az államméntelep pa-rancsnoka Ehrenberg örnagynak a rendezésnél tanúsított tetemes segélyezéseik folytán az egyesület részéről mérsékelt összeg fedezés igényeltetett, a nevezettek részére elismeréssel megszavazott köszö-

net nyilvánítása mellett, megnyugtató örömmel tudomásul vétetett.

— **A lefolyt hét közepén** három napon át, miként már a múlt számunkban is érintettük, Dáni Ferencz tisztelt főispánunk elnökle alatt, különösen a községi népiszkolák, s a város pesti háza érdekében, közönségünk részéről is még ér-dekesebb közgyűlések tartattak. — Ezen újabb há-rom napi közgyűlés is fényes tanúságot tesz arról, hogy derék főispánunk ily boldogtalan pártéletű városban is, mint a miénk, a kellő tapintatot eszé-lyesen eltalálni és fenntartani, s az éles ellentétű nézetek közt a közügyet, biztos révpartra juttatni, valódi elnöki képességgel bír.

— **Elismeréssel jelezzük**, hogy tisztelt főispánunk ittléte alatt a városi kórházat és sze-gények házát hosszabb ideig meglátogatta, s tüze-tes figyelme tárgyává tette. — Vajha a kezdetleges két intézetet ismert ügyszeretete és erélyével fel-karolná s befolyása- és tekintélyével az emberiség érdekében, Kecskemét névéhez és népességéhez képest, átalakíttatná!

— **Ugyancsak** f. hó 20-án délután Hor-váth Döme képviselőnk felhívása folytán, az alakítandó árvaház érdekében, az aláírást kezdeményezőkhöz részéről magántanácskozmány lett tartva. — Ezen magántanácskozmányban ki lett mutatva, hogy az eddig aláírásra bocsájtott három iv összegeiből 240 frt., s utóbb a helybeli jótékony nőegylet gyűjteménye folytán 205 frt. lett tényleg befizetve, s a kebelbeli takarékpénz-tárba az árvaház czégén beadva. — A jelenvolt aláírók keblükből Lestár Péter, Laukó Károly, Horváth Döme, Szücs Imre és dr. Dékány Ráfael ideiglenes bizottságként az árvaház érdeké-ben oda utasítottak, hogy az aláírókkal az aján-lott kisebb összegnek mielőbbi befizetését eszkö-zöljék, és a 25 forintnál nagyobb ajánlatokról az aláíróktól szabályszerű alapítványlevelet szerezzé-nek. Az így összegyűjtendő és takarékpénztárba teendő összeg, takarékpénztári könyvekben és alapítványlevelekben, emlékirat kíséretében fog közelebb a községhatóságnak, mint jóakarató kez-demény bemutatni, s a városi közgyűlés ily előzmény után jogosult reménytelül fel fog kéretni, hogy a nemes eszmét és intézményt törvényható-sági tiszténél fogva felkarolva, a megkezdett ös-vény folytatására egy városi ügyszerető bizottsá-got kinevezni, s az aláíróknak és hisszük, az ösz-szes városi polgárságnak támogatása kíséretében, az árvaházat, mindnyájunk örömeire és várakozás-ára, mielőbb létesíteni készkedjék. — Faxit deus!

— **A Zöldfa- és Borz-utcák** sarkán fekvő pesti ház építésének ügye tárgyalatván, október

23-án tartott közgyűlésben, a többség a felépítés mellett nyilatkozott, azonban kimondatott, hogy először kísértessek meg bizonyos éveken át hasz-nálatérti felépítés, és csak ha így vállalkozó nem találkoznék, kölcsön pénzen is felépítteti a város.

— **Ugyancsak okt. 23-án** tartott közgyű-lésben a pusztai rendőrség ügye tárgyalatván, a 10 lovas rendőrök száma 20-ra emeltetni és még 3 őrzetetővel szaporíttatni határozatott, az így szervezett — 1 csendbiztos, 4 őrzetető és 20 lovas rendőrből álló pusztai rendőrség — városunk nagy kiterjedésű határában 4 külön csapatra osztva, részükre külön-külön terület jelettetik ki, s a kije-lett területen lakni tartozik. Czélszerű és helyes intézkedés.

Külömfélék.

— **Deák Ferencznek** 17-én volt születés-napja, mely alkalomból a nagy hazafit számos ba-rátai és tisztelői üdvözölték. A királyasszony ő felsége is megérkeztek azonnal üdvözölte főud-varmestere által. A nagy hazafi jelenleg 69 éves.

— **Szigligeti Ede**, a pesti nemzeti színház tagja, a hazai színi irodalom emelése körül szer-zett érdemei elismerésül a Ferencz-József-rend lovag keresztjét nyerte.

— **Gyorsvonatok megszüntetése.** Az állam-vasút-társaság igazgatósága tudtul adja, hogy az aldunai gyorshajózás megszüntése folytán Pestről lefelé a gyorsvonatok közlekedése megszűnik, s az utolsó vonat Pestről lefelé október 20-án, Bu-ziástól felfelé nov. 4-én indul. Október 28-án meg-szűnik az egyenes közlekedés Konstantinápolylyal.

— **Káromkodás elleni** egyesület létrehozásán fáradoznak Nagy-Váradon. Alig hiszem, hogy bár-hol nagyobb szükség volna erre, mint nálunk, mert oly rútl és oly czifrán sehol sem tudnak káromkodni.

— **Az 1873. évi** postai költségvetés 5.191,100 forintban van megállapítva.

— **Beomlott városház.** Szepsiben a nyá-ron épített egy emeletes városház összeomlott. Erre sem illett az örökség nevezet.

— **Bécs város** házainak száma a József-várost és a külső részeket bele nem számítva 9666, a lakosság száma pedig 901,380.

— **A világ legnagyobb** rózsafája Ceylon-ban van, a rózsafa körzete 80 láb, a magassága 15 lábnyi, s közel 2000 virág van rajta.

Felelős szerkesztő: **Dr. Dékány Ráfael.**

H I R D E T É S E K.

Dr. J. G. POPP

Anatherin-szájvize,

kitűnő minden rosz szájbűz ellen, származzék az bár mesterséges vagy odvas fogaktól, avagy do-hány szagtól.

Felülmulhatlan beteges, könnyen vérző fog-hús, csúzos fogbajok, a foghús porhadása és eltű-nése ellen, különösen előhaladt életkorban, a mi-dőn az időváltozás iránt különös érzékenységgel bír.

Igen becses, midőn a fogak lazán fekszenek, oly baj, a melyben annyi görvélyes szenved, to-vábbá fogfájás esetében, a melyet azonnal enyhít s ismétlődését meggátolja.

Általában legjobb szer, a mit a fogak és a foghús tisztán és egészséges állapotban tartására használhatni. **Egy palaczk ára 1 frt. 40 kr.**

Dr. Popp J. G.

ANATHERIN-FOGPÉPE.

Ezen fogpép a legkényelmesebb fogtisztító szer, mert nem tartalmaz semmiféle egészségellenes anyagot; az ásványi részek a fogak zománczára hatnak, a nélkül, hogy azokat megtámadná, valamint a pép létszeres vegyrészei tisztítólag, úgy a mázt, mint a nyálhártyákat felfrisítik és élénkítik, a szájrészeket az égény-olajok által megfrissítik, a fogak fehérségét és tisztaságát emelik.

Különösen ajánlható szárazon és vizen utazók-nak, mert sem le nem ömölhetik, sem a naponta nedves hagyála által nem romlik ára 1 frt. 22 kr.

Kaphatók: *Kecskeméten:* Milhofer J. gyógyszerésznél *Nagy-Kőrösön:* Crazler, Mészáros F. és Rudy gyógyszerészek-nél; *Czegléden:* Persay A. gyógyszerésznél; *Szolmon:* Ho-rauszky A., Schefftsik J. gyógyszerészeknél; *Csongrádon:* Je-szenszky gyógyszerésznél; *Félegyházán:* Hoffer A. gyógy-nél; *Kis-Kőrösön:* Gubás gyógyszerésznél; *Szabadszállásán:* Rosz-nyay M. gyógyszerésznél; *Kun-Szent-Márton:* Farnak gyógy-szerésznél.

Hirdetmény.

6623
1872

A városi községhatósági közgyűlésnek f. évi 621. sz. ha-tározata értelmében a körösi-köz végén újabban kiosztatni rendelt 15 részlet sertéshizlaló-telepek nyilvános árverésen és azonnali készpénz fizetés mellett eladása elhatározatván, ár-verési feltételekül következők állapítottak meg, u. m.:

1-ör: Minden sertéshizlaló-telep 1200 négyszög ölben álla-pítottat ugyan meg, de mivel az 1-ső és 4-ik csak 1140, míg a 15-ik részlet 1600 négyszög ölet tesz, mindenik folyó számmal jelölve, a helyszínén kimérített és térképre vétetett.

2-ör: Mindenik telep előzőleg megbecsültetett, s a felvett becsérték teszi a kikiáltási árt, melyen alól el nem adathatik.

3-ör: Ezen elárúsítandó telkek kizárólag és egyedül csak sertéshizlaló-telepeknek használhatatnak, azokat sem kisebb darabokra osztani, sem pedig más czélra használni nem szabad.

4-er: A szomszéd közlegelő megóvása tekintetéből minde-nik telep tulajdonosa köteles saját telepét alkalmas árokkal vagy kerítéssel elkülöníteni.

5-ör: Mindenik vevő az általa megvett telep árát azon-nal lefizetni tartozik.

6-ör: A nyilvános árverés tartatni fog a folyó évi nov. 2-án reggeli 9 órakor kezdve s a következő órákban végig folytatva a helyszínén.

7-er: A nyilvános árverés eredménye vevőre nézve azon-nal, a városi közönségre nézve pedig a közgyűlés jóváhagyása után fog érvényre emelkedni.

Kelt Kecskeméten, 1872. október 16. és folytatva tartott közgyűlésből.

6623
1872 k. ü.

Árlejtési hirdetmény.

A kecskeméti kir. ügyészség részéről közhírré tétetik, hogy a kecskeméti kir. törvényszék büntőnei számára a kö-vetkező szükségletek, u. m. ágyakba való szalma, mosószap-pan, olaj, fagygyertya, petróleum, valamint a kir. ügyész-ség hivatali helyiségeinek s a büntönök fűtésére kívántató tüzi-fának szállítása, az 1873. évi Január hó 1-ső napjától bezá-rólag azon évi Deczember hó utolsó napjáig terjedő időtar-tamra f. évi november hó 20-án (azaz 1872. évi november hó huszadikán) d. e. 9 órakor Kecskeméten a kir. ügyészség hi-vatalos helyiségeiben a legkevesebbet vállalkozónak ki fog adatni. Tartoznak a vállalkozni kívánók és pedig az írásbeli ajánlattevők az árlejtésre kitűzött határidő elérkezte előtt írás-beli ajánlatukhoz zártan 150 frt. bánatpénzt a kir. ügyészség-hez beküldeni, a szóbeli ajánlatot tenni szándékozók pedig az árlejtés határidejekor előlegesen ugyanannyi bánatpénzt letenni. Az árlejtési feltételek a hivatalos órákban alolirtnál bármikor betekintheők.

Kelt Kecskeméten, 1872. október 20.

Madarassy László,
kir. ügyész.

Árlejtési hirdetmény.

A kecskeméti kir. ügyészség részéről közhírré tétetik, miszerént a kecskeméti kir. törvényszéki büntönökben letartóztatott, el-itélt és vizsgálati rabok élelmezésének ki-egészítéseül a naponkénti vízfordásra 1873. évre zárt ajánlatokkal egybekapcsolt nyil-vános árlejtés fog e kir. ügyészség helyisé-gében f. évi november hó 18-án (azaz tizen-nyolczadikán) tartatni. Felhivatnak tehát a vállalkozni szándékozók, hogy a kellő bé-lyeggel és 150 frt. bánatpénzzel, nem kü-lönben az ismeretlenek hatósági bizonyít-ványnyal ellátott s a levélborítékon (aján-lat a kir. törvénysz. büntönök számára a vízfordás iránt) megjelölt zárt ajánlataikat a fentebb kitett napig alolirt ügyészséghez annál bizonyosabban küldjék be, mert a később beérkezendő ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak. Azon vállalkozók pe-dig, kik személyesen, vagy kellőleg igazolt meghatalmazottjuk által a nyilvános árlej-tésen részt venni akarnak, a fentebb érin-tett bánatpénzt és községi bizonyítványt az árlejtés megkezdése előtt az alolirt kir. ügyészség kezébe letenni tartoznak. Az ár-lejtési feltételek a hivatalos órákban alolirt királyi ügyésznél betekintheők.

Kelt Kecskeméten, 1872. Október 18.

Madarassy László,
királyi ügyész.